

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 18ης Απριλίου 2013*

«Αίτηση αναιρέσεως — Άρθρα 225, παράγραφος 1, ΕΚ, 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ — Αγωγή λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας — Εκτίμηση του ζητήματος κατά πόσον η διαφορά είναι εξωσυμβατική — Αρμοδιότητες των κοινοτικών δικαστηρίων»

Στην υπόθεση C-103/11 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2011,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον T. van Rijn καθώς και από τις E. Montaguti και J. Samnadda, με τη συνδρομή του A. Berenboom, advocaat, και του M. Isgour, avocat,

αναιρεσείουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι οι:

Systran SA, με έδρα το Παρίσι (Γαλλία),

Systran Luxembourg SA, με έδρα το Λουξεμβούργο (Λουξεμβούργο),

εκπροσωπούμενες από τους J.-P. Spitzer και E. De Boissieu, avocats,

προσφεύγουσες πρωτοδίκως

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, M. Ilešič, E. Levits, J.-J. Kasel και M. Berger, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: P. Cruz Villalón

γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 19ης Απριλίου 2012,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Νοεμβρίου 2012,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

Απόφαση

- 1 Με το δικόγραφό της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί την αναίρεση της απόφασης του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 16ης Δεκεμβρίου 2010, T-19/07, Systran και Systran Luxembourg κατά Επιτροπής (Συλλογή 2010, σ. II-6083, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση), με την οποία υποχρεώθηκε να καταβάλει στη Systran SA (στο εξής: Systran) κατ' αποκοπήν αποζημίωση ύψους 12 001 000 ευρώ προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη η εταιρία αυτή λόγω προσβολής τόσο των δικαιωμάτων πνευματικής της ιδιοκτησίας όσο και της τεχνογνωσίας της, κατόπιν της διεξαγωγής από την Επιτροπή διαγωνισμού σχετικά με τη συντήρηση και τον γλωσσικό εμπλουτισμό του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως το οποίο χρησιμοποιούν οι υπηρεσίες της.

Ιστορικό της διαφοράς

- 2 Η αρχική έκδοση του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran (SYStem TRANslation), υπό την ονομασία «Systran Mainframe», δημιουργήθηκε το 1968 και διατέθηκε στο εμπόριο από τη World Translation Center Inc. (στο εξής: WTC) και άλλες συνδεδεμένες με αυτήν εταιρίες (καλούμενες στο εξής, από κοινού: όμιλος WTC).
- 3 Σε μια πρώτη φάση η Επιτροπή άρχισε, κατόπιν συμβάσεως που συνήψε με τη WTC το 1975, να χρησιμοποιεί για τις μεταφραστικές της υπηρεσίες την έκδοση «EC-Systran Mainframe» του ως άνω συστήματος. Στη συνέχεια συνήψε από το 1976 έως το 1987 πλείονες συμβάσεις με τις εταιρίες του ομίλου WTC, με σκοπό, αφενός, τη βελτίωση του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran και, αφετέρου, την ανάπτυξη νέων ζευγών γλωσσών, οπότε ο συνολικός αριθμός ζευγών γλωσσών θα ανερχόταν σε εννέα.
- 4 Με σειρά συμβάσεων που συνήφθησαν από τον Σεπτέμβριο του 1985 και εντεύθεν, η εταιρία Gachot SA (στο εξής: Gachot) εξαγόρασε τις εταιρίες του ομίλου WTC, οι οποίες είχαν την κυριότητα τόσο της τεχνολογίας Systran όσο και της εκδόσεως Systran Mainframe του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, ο δε όμιλος μετονομάστηκε, κατόπιν της εξαγοράς αυτής, σε όμιλο Systran.
- 5 Στις 4 Αυγούστου 1987 ο όμιλος Systran και η Επιτροπή υπέγραψαν σύμβαση για την από κοινού οργάνωση της αναπτύξεως και της βελτιώσεως του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran για τις επίσημες γλώσσες της Κοινότητας και για όσες επρόκειτο να γίνουν επίσημες στο μέλλον, καθώς και για την εφαρμογή του (στο εξής: σύμβαση συνεργασίας). Σύμφωνα με τα άρθρα 11 και 12 της συμβάσεως συνεργασίας, η σύμβαση αυτή διεπόταν από το βελγικό δίκαιο και οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των μερών όσον αφορά την ερμηνεία, την εκτέλεση ή τη μη εκτέλεσή της υπαγόταν σε διαιτησία.
- 6 Εν συνεχεία η Επιτροπή συνήψε κατά τα έτη 1988 και 1989 με την Gachot, η οποία έφερε και η ίδια πλέον την επωνυμία «Systran», τέσσερις συμβάσεις προκειμένου να της παραχωρηθεί «άδεια χρήσεως» του λογισμικού Systran για τα ζεύγη γερμανικής-αγγλικής, γερμανικής-γαλλικής, αγγλικής-ελληνικής, ισπανικής-αγγλικής και ισπανικής-γαλλικής γλώσσας.
- 7 Τον Δεκέμβριο του 1991, η Επιτροπή έλυσε τη σύμβαση συνεργασίας, προβάλλοντας ως λόγο ότι η Systran δεν είχε τηρήσει τις συμβατικές της υποχρεώσεις. Κατά την ημερομηνία λύσεως της συμβάσεως συνεργασίας, η έκδοση EC-Systran Mainframe του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran περιελάμβανε δεκαέξι γλωσσικές αποδόσεις.
- 8 Στη συνέχεια, ο όμιλος Systran δημιούργησε και διέθεσε στο εμπόριο μια νέα έκδοση του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, συμβατή με τα λειτουργικά συστήματα Unix και Windows, την επονομαζόμενη Systran Unix, ενώ η Επιτροπή ανέπτυξε, εν μέρει και με τη συνδρομή άλλου αντισυμβαλλομένου της, την έκδοση EC-Systran Mainframe, η οποία λειτουργούσε με το σύστημα Mainframe και δεν ήταν συμβατή με τα λειτουργικά συστήματα Unix και Windows.

- 9 Σε μια δεύτερη φάση, προκειμένου να καταστεί δυνατή η λειτουργία της εκδόσεως EC-Systran Mainframe του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran στα περιβάλλοντα Unix και Windows, συνήφθησαν μεταξύ της Systran Luxembourg SA (στο εξής: Systran Luxembourg) και της Επιτροπής τέσσερις συμβάσεις, από τις οποίες προέκυψε το σύστημα αυτόματης μεταφράσεως «EC-Systran Unix» (στο εξής: συμβάσεις μεταβάσεως).
- 10 Κατά τη σύναψη της πρώτης συμβάσεως μεταβάσεως, τον Δεκέμβριο του 1997, η Systran επέτρεψε στην Επιτροπή, αφενός, να χρησιμοποιεί συστηματικά το σήμα Systran σε σχέση με οποιοδήποτε σύστημα αυτόματης μεταφράσεως το οποίο θα προερχόταν από το αρχικό σύστημα Systran, αποκλειστικώς προς τον σκοπό της διαδόσεως ή της διαθέσεως του συστήματος αυτού και, αφετέρου, να χρησιμοποιεί τα προϊόντα Systran σε περιβάλλοντα Unix και/ή Windows για τις εσωτερικές της ανάγκες.
- 11 Το άρθρο 13 της πρώτης συμβάσεως μεταβάσεως προέβλεπε ότι «[η] Επιτροπή ενημερώνεται άμεσα για κάθε αποτέλεσμα που επιτυγχάνει ή για κάθε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που αποκτά [η Systran Luxembourg] σε εκτέλεση της παρούσας συμβάσεως· το εν λόγω αποτέλεσμα ή δίπλωμα ευρεσιτεχνίας ανήκει στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, οι οποίες δύνανται να το διαθέτουν ελεύθερα, με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες προϋπάρχουν δικαιώματα βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας», ενώ όριζε επίσης ότι «το σύστημα αυτόματης μεταφράσεως της Επιτροπής, καθώς και τα συστατικά του μέρη, ακόμη και αν τροποποιηθούν κατά τη διάρκεια εκτελέσεως της συμβάσεως, παραμένουν στην κυριότητα της Επιτροπής, με εξαίρεση τις περιπτώσεις στις οποίες προϋπάρχουν δικαιώματα βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας».
- 12 Σύμφωνα με τα άρθρα 15 και 16 της πρώτης συμβάσεως μεταβάσεως, η σύμβαση αυτή διεπόταν από το δίκαιο του Λουξεμβούργου και οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των μερών σχετική με την εν λόγω σύμβαση υπαγόταν στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων του Λουξεμβούργου.
- 13 Εξάλλου, η πρώτη τροποποίηση της τέταρτης συμβάσεως μεταβάσεως όριζε τη 15η Μαρτίου 2002 ως ημερομηνία λήξεως της ισχύος της και διευκρίνιζε, μεταξύ άλλων, ότι η Systran Luxembourg όφειλε κατά την ημερομηνία αυτή να προσκομίσει ενημερωμένα αποδεικτικά στοιχεία για όλα τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας τα οποία προβάλλει ο όμιλος Systran και συνδέονται με το σύστημα αυτόματης μεταφράσεως Systran. Κατά την Επιτροπή, η Systran Luxembourg δεν της κοινοποίησε τις πληροφορίες αυτές.
- 14 Στις 4 Οκτωβρίου 2003 η Επιτροπή προκήρυξε διαγωνισμό για τη συντήρηση και τον γλωσσικό εμπλουτισμό του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως «EC-Systran Unix». Κατόπιν του ως άνω διαγωνισμού, δύο από τις δέκα ενότητες εργασιών που περιελάμβανε η σύμβαση ανατέθηκαν στην Gosselies SA (στο εξής: Gosselies).
- 15 Αφού η Systran επισήμανε στην Επιτροπή, με έγγραφο της 31ης Οκτωβρίου 2003, το ενδεχόμενο να θίγονται τα δικαιώματα πνευματικής της ιδιοκτησίας από τις εργασίες τις οποίες σκόπευε να πραγματοποιήσει το θεσμικό όργανο, η Επιτροπή απάντησε ότι ο όμιλος Systran δεν είχε προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας που προέβαλλε επί του ομώνυμου λογισμικού αυτόματης μεταφράσεως και ότι, ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρούσε ότι η Systran δεν μπορούσε να αντιταχθεί στην εκτέλεση των οικείων εργασιών από την εταιρία στην οποία κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 16 Η Systran και η Systran Luxembourg άσκησαν, με δικόγραφο που κατέθεσαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] στις 25 Ιανουαρίου 2007, αγωγή προς αποκατάσταση της ζημίας την οποία ισχυρίζονταν ότι υπέστησαν από παρανομίες που διαπράχθηκαν κατόπιν του διαγωνισμού της Επιτροπής σχετικά με τη συντήρηση και τον γλωσσικό εμπλουτισμό του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως το οποίο χρησιμοποιούν οι υπηρεσίες της.
- 17 Οι ως άνω εταιρίες ζήτησαν συγκεκριμένα από το Γενικό Δικαστήριο, πρώτον, να διατάξει την άμεση παύση εκ μέρους της Επιτροπής των πράξεων απομιμήσεως και διαδόσεως τεχνογνωσίας, δεύτερον, να διατάξει την κατάσχεση ή την καταστροφή δεδομένων πληροφορικής που βρίσκονταν στην κατοχή της Επιτροπής και της Gosselies, τρίτον, να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει αποζημίωση ύψους τουλάχιστον 1 170 328 ευρώ στη Systran Luxembourg και 48 804 000 ευρώ, υπό την επιφύλαξη νέου υπολογισμού, στη Systran, τέταρτον, να διατάξει την ανάληψη από την Επιτροπή των εξόδων για τη δημοσίευση της αποφάσεώς του σε ειδικευμένες εφημερίδες, σε ειδικευμένα περιοδικά και σε ειδικευμένους ιστοτόπους στο διαδίκτυο και, πέμπτον, να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 18 Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε ως προκαταρκτικό ζήτημα, προτού υπεισέλθει στην ουσία της υποθέσεως, τις ενστάσεις απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.
- 19 Όσον αφορά την πρώτη από αυτές τις ενστάσεις της Επιτροπής, η οποία αφορούσε το απαράδεκτο του αιτήματος να υποχρεωθεί σε αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζονταν ότι υπέστησαν η Systran και η Systran Luxembourg, καθόσον, κατά την ίδια, το αίτημα αυτό είχε συμβατική βάση, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε με τις σκέψεις 57 έως 64 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τις αρχές οι οποίες διέπουν τη δικαστική αρμοδιότητα σε διαφορές εκ συμβάσεως και σε διαφορές εξωσυμβατικής φύσεως.
- 20 Εξετάζοντας, κατόπιν των διευκρινίσεων αυτών, το αίτημα αποζημιώσεως της Systran και της Systran Luxembourg, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε στις σκέψεις 68 έως 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αφενός, ότι οι ως άνω εταιρίες προσκόμισαν στοιχεία ικανά να δικαιολογήσουν το συμπέρασμα ότι ο όμιλος Systran μπορούσε να επικαλεστεί δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας επί της εκδόσεως Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran και, αφετέρου, ότι η Επιτροπή δεν κατόρθωσε να θέσει εν αμφιβόλω την αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου αμφισβητώντας την ύπαρξη των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που προέβαλε ο όμιλος Systran όσον αφορά τη συγκεκριμένη έκδοση του οικείου λογισμικού.
- 21 Ως προς την τεχνογνωσία, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε με τις σκέψεις 78 έως 81 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αφενός, ότι το επιχειρηματικό απόρρητο καλύπτει τις σχετικές με την τεχνογνωσία τεχνικές πληροφορίες των οποίων η γνωστοποίηση, όχι μόνο στο κοινό αλλά και σε έναν απλώς τρίτο, μπορεί επομένως να θίγει σοβαρά τα συμφέροντα του προσώπου που είχε παράσχει αρχικώς τις πληροφορίες αυτές και, αφετέρου, ότι μια τεχνική πληροφορία η οποία καλύπτεται από το επιχειρηματικό απόρρητο μιας επιχειρήσεως και έχει διαβιβαστεί στην Επιτροπή σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο, δεν επιτρέπεται να κοινοποιηθεί σε τρίτον για άλλους σκοπούς χωρίς τη συγκατάθεση της εν λόγω επιχειρήσεως.
- 22 Το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε έτσι στο συμπέρασμα, με τη σκέψη 82 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο ισχυρισμός των Systran και Systran Luxembourg, περί παραβάσεως εκ μέρους της Επιτροπής εξωσυμβατικών της υποχρεώσεων σχετικών με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και την τεχνογνωσία επί της εκδόσεως Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, ήταν επαρκής κατά νόμον προκειμένου να θεμελιωθεί η αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου δυνάμει του άρθρου 235 ΕΚ.

- 23 Το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε στη συνέχεια, με τις σκέψεις 84 έως 102 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, αν από τη δικογραφία προέκυπτε ότι με τις πολυάριθμες συμφωνίες που συνήφθησαν μεταξύ του ομίλου WTC και του ομίλου Systran (στο εξής: όμιλος WTC/Systran) από τη μία πλευρά, και της Επιτροπής, από την άλλη πλευρά, είχε επιτραπεί συμβατικώς στο θεσμικό αυτό όργανο να γνωστοποιήσει σε τρίτον, εν προκειμένω δε στην Gosselies, χωρίς τη συγκατάθεση των Systran και Systran Luxembourg πληροφορίες οι οποίες ενδέχεται να προστατεύονταν βάσει των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τεχνογνωσίας του ομίλου Systran.
- 24 Κατόπιν όλων των σκέψεων αυτών, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε, στη σκέψη 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την πρώτη ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.
- 25 Ακολούθως, με τις σκέψεις 107 έως 110 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως αβάσιμη τη δεύτερη ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή, επικαλούμενη ασάφειες του δικογράφου της αγωγής.
- 26 Με τις σκέψεις 113 έως 117 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε επίσης την τρίτη ένσταση απαραδέκτου, η οποία αφορούσε αναρμοδιότητά του να αποφανθεί επί του ζητήματος της απομιμήσεως στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, κρίνοντας ότι η επίκληση της έννοιας της προσβολής δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας δι' απομιμήσεως έγινε σε συνδυασμό με την προστασία του απορρήτου της τεχνογνωσίας, με μοναδικό σκοπό να χαρακτηριστεί παράνομη η συμπεριφορά της Επιτροπής στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης.
- 27 Τέλος, με τις σκέψεις 118 έως 124 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε και τις λοιπές ενστάσεις απαραδέκτου που είχαν προβληθεί κατά των αιτημάτων των Systran και Systran Luxembourg τα οποία δεν αφορούσαν την καταβολή αποζημιώσεως.
- 28 Στο πλαίσιο της αναλύσεως του αιτήματος αποζημιώσεως, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε κατ' αρχάς, στις σκέψεις 137 έως 147 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι υπήρχε ουσιώδης ομοιότητα μεταξύ των εκδόσεων Systran Unix και EC-Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran και κατέληξε, ως εκ τούτου, ότι η Systran και η Systran Luxembourg μπορούσαν πράγματι να επικαλεστούν δικαιώματα που είχε ο όμιλος Systran επί της εκδόσεως Systran Unix για να αντιταχθούν στην άνευ συγκαταθέσεώς τους γνωστοποίηση σε τρίτον του περιεχομένου της εκδόσεως EC-Systran Unix, η οποία αποτελούσε παράγωγο έργο της προηγούμενης εκδόσεως. Υπ' αυτό το πρίσμα, με τις σκέψεις 148 έως 157 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε ως γενικόλογα και στερούμενα επαρκών τεχνικών αποδεικτικών στοιχείων τα επιχειρήματα που προέβαλε η Επιτροπή προς στήριξη του ισχυρισμού της ότι η Systran και η Systran Luxembourg δεν είχαν στην πραγματικότητα δικαιώματα, καθόσον η επίδικη έκδοση EC-Systran Unix ήταν απλώς το αναγκαίο αποτέλεσμα της μεταβάσεως της εκδόσεως EC-Systran Mainframe του λογισμικού αυτόματης μεταφράσεως Systran στο περιβάλλον ενός άλλου συστήματος πληροφορικής.
- 29 Εν συνεχεία, αφού υπενθύμισε με τη σκέψη 158 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ποια ακριβώς συμπεριφορά προσαπτόταν στην Επιτροπή, το Γενικό Δικαστήριο προχώρησε, με τις σκέψεις 200 έως 261 της ίδιας αποφάσεώς του, σε μια σφαιρική εκτίμηση του ζητήματος αν η συμπεριφορά αυτή ήταν όντως παράνομη.
- 30 Στο πλαίσιο της ως άνω αναλύσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, πρώτον, με τις σκέψεις 201 και 204 έως 215 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι η Systran και η Systran Luxembourg είχαν δικαίωμα να αντιταχθούν στις εργασίες που παρήγγειλε η Επιτροπή σε τρίτον και αφορούσαν ορισμένες πτυχές της εκδόσεως EC-Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, στηριζόμενο ιδίως στο τεκμήριο πνευματικής ιδιοκτησίας του άρθρου 5 της οδηγίας 2004/48/EK, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (EE L 157, σ. 45), σύμφωνα με το οποίο η αναγραφή ονόματος επί του έργου αρκεί για να θεωρηθεί το οικείο πρόσωπο δημιουργός του. Με τις σκέψεις 202 και 216 έως 222 της ίδιας αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η Επιτροπή δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι είχε την άδεια, στο πλαίσιο δικαιωμάτων

που της αναγνωρίστηκαν δυνάμει τόσο των συμβάσεων τις οποίες είχε συνάψει με τον όμιλο Systran ήδη από το 1975 όσο και της χρηματοδοτήσεως που είχε παράσχει συναφώς, να χρησιμοποιήσει το οικείο λογισμικό και να γνωστοποιήσει σε τρίτον στοιχεία του, όπως έκανε κατόπιν της κατακυρώσεως της συμβάσεως την οποία αφορούσε ο σχετικός διαγωνισμός.

- 31 Δεύτερον, το Γενικό Δικαστήριο ανέλυσε στις σκέψεις 228 έως 260 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τον χαρακτήρα των εργασιών τις οποίες ανέθεσε η Επιτροπή σε τρίτον, προκειμένου να ελέγξει αν αυτές συνεπάγονταν είτε την τροποποίηση είτε τη διαβίβαση πληροφοριών ή στοιχείων σχετικών με την έκδοση Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, τα οποία απαντούν και στην έκδοση EC-Systran Unix του ίδιου συστήματος.
- 32 Έτσι, το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε με τη σκέψη 261 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως στο συμπέρασμα ότι η Επιτροπή ενήργησε παράνομα, αν ληφθούν υπόψη οι γενικές αρχές που είναι κοινές στις οικείες εθνικές ρυθμίσεις των κρατών μελών. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, οι σχετικές ενέργειες της Επιτροπής συνιστούν κατάφωρη προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τεχνογνωσίας του ομίλου Systran επί της εκδόσεως Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, οπότε μπορεί να στοιχειοθετηθεί εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας.
- 33 Με αυτό το δεδομένο, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε εν συνεχεία, στις σκέψεις 262 έως 325 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τις ζημίες που υπέστησαν η Systran και η Systran Luxembourg και το ζήτημα της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ των ζημιών και της παράνομης πράξεως της Επιτροπής.
- 34 Κατόπιν της εξετάσεως αυτής έκρινε, με τη σκέψη 326 της ίδιας πάντοτε αποφάσεως, ότι έπρεπε να καταβληθεί στη Systran κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 12 001 000 ευρώ προς αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη εξαιτίας της συμπεριφοράς της Επιτροπής.
- 35 Κατά τα λοιπά, στις σκέψεις 329 έως 332 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τα αιτήματα των Systran και Systran Luxembourg τα οποία αφορούσαν τη λήψη και άλλων μέτρων πέραν της καταβολής αποζημιώσεως.

Αιτήματα των διαδίκων

- 36 Με την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου·
 - να απορρίψει την αγωγή αποζημιώσεως·
 - να καταδικάσει τη Systran και τη Systran Luxembourg στα δικαστικά έξοδα αμφοτέρων των βαθμών δικαιοδοσίας, και
 - επικουρικώς, να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου και να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον αυτού.
- 37 Η Systran και η Systran Luxembourg ζητούν από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως, και
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Επί του αιτήματος για επανάληψη της προφορικής διαδικασίας

- 38 Η προφορική διαδικασία περατώθηκε στις 15 Νοεμβρίου 2012 με την ανάπτυξη των προτάσεων του γενικού εισαγγελέα.
- 39 Με έγγραφο της 14ης Δεκεμβρίου 2012, η Systran και η Systran Luxembourg ζήτησαν από το Δικαστήριο να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας.
- 40 Προς στήριξη του αιτήματος αυτού ισχυρίστηκαν ότι οι προτάσεις που ανέπτυξε ο γενικός εισαγγελέας στις 15 Νοεμβρίου 2012 έθεταν νέα ζητήματα επί των οποίων οι διάδικοι ουδέποτε επιχειρηματολόγησαν κατ' αντιπαράθεση.
- 41 Επισημαίνεται συναφώς ότι το Δικαστήριο μπορεί ανά πάσα στιγμή, αφού ακούσει τον γενικό εισαγγελέα, να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, σύμφωνα με το άρθρο 83 του Κανονισμού Διαδικασίας, ιδίως αν εκτιμά ότι δεν έχει διαφωτιστεί επαρκώς ή ακόμη σε περίπτωση που είναι κρίσιμο για την επίλυση της διαφοράς κάποιο επιχείρημα επί του οποίου δεν έχει διεξαχθεί κατ' αντιμωλία συζήτηση μεταξύ των διαδίκων ή των ενδιαφερομένων κατά την έννοια του άρθρου 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2012, C-116/11, Bank Handlowy και Adamiak, σκέψη 28 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 42 Εν προκειμένω, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, το Δικαστήριο εκτιμά ότι διαθέτει όλα τα αναγκαία στοιχεία για να επιλύσει τα ζητήματα που τίθενται και ότι τα στοιχεία αυτά έχουν συζητηθεί κατά τη διαδικασία ενώπιόν του.
- 43 Κατόπιν τούτου, το αίτημα των Systran και Systran Luxembourg για επανάληψη της προφορικής διαδικασίας πρέπει να απορριφθεί.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 44 Η Επιτροπή προβάλλει οκτώ λόγους προς στήριξη της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως.
- 45 Ο πρώτος λόγος αναιρέσεως αφορά πλάνη του Γενικού Δικαστηρίου περί το δίκαιο, καθόσον έκρινε ότι η ενώπιόν του διαφορά ήταν εξωσυμβατική. Ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως αφορά προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας και παράβαση των κανόνων περί αποδείξεως. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως η Επιτροπή προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι δεν εφάρμοσε ορθώς τους κανόνες του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας ως προς το ζήτημα της αποδείξεως εκ μέρους της Systran των δικαιωμάτων που είχε επικαλεστεί. Με τον τέταρτο και τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πρόδηλο σφάλμα κατά την εκτίμηση, αφενός, του παράνομου χαρακτήρα των ενεργειών της και, αφετέρου, του ζητήματος αν η παράβαση που της προσήφθη υπήρξε πράγματι κατάφωρη. Με τον έκτο λόγο αναιρέσεως η Επιτροπή διατείνεται ότι το Γενικό Δικαστήριο, αφενός, έσφαλε κατά την εκτίμηση της εξαιρέσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 5 της οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 1991, για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών (ΕΕ L 122, σ. 42), και, αφετέρου, αιτιολόγησε ανεπαρκώς την αναιρεσιβαλλόμενη απόφασή του όσον αφορά την εξαίρεση του άρθρου 6 της ίδιας οδηγίας. Ο έβδομος λόγος αναιρέσεως αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της υπάρξεως επαρκώς άμεσης αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της παραβάσεως που προσήφθη στην Επιτροπή και της προβαλλομένης ζημίας. Τέλος, ο όγδοος λόγος αναιρέσεως αφορά πλάνη περί το δίκαιο κατά επιδίκαση αποζημιώσεως ύψους 12 001 000 ευρώ.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως, σχετικά με πλάνη περί το δίκαιο κατά την εκτίμηση της εξωσυμβατικής φύσεως της διαφοράς

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 46 Η Επιτροπή υποστηρίζει, πρώτον, ότι το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε εσφαλμένως την απόφαση της 20ής Μαΐου 2009, C-214/08 P, Guigard κατά Επιτροπής, στη σκέψη 43 της οποίας το Δικαστήριο είχε διευκρινίσει ότι το γεγονός και μόνον ότι γίνεται επίκληση νομικών κανόνων που, χωρίς να απορρέουν από την οικεία σύμβαση, είναι δεσμευτικοί για τα συμβαλλόμενα μέρη δεν σημαίνει ότι μεταβάλλεται η συμβατική φύση της διαφοράς, με συνέπεια να μην μπορεί πλέον το αρμόδιο δικαστήριο να επιληφθεί αυτής. Σε διαφορετική περίπτωση, η φύση της διαφοράς και, κατ' επέκταση, το αρμόδιο δικαστήριο θα μεταβάλλονταν αναλόγως των διατάξεων που επικαλούνταν τα μέρη, όπερ θα αντέβαινε στους κανόνες της καθ' ύλην αρμοδιότητας των διαφόρων δικαστηρίων.
- 47 Υπ' αυτή την οπτική, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να εξετάσει, λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα στοιχεία της δικογραφίας που είχαν σημασία συναφώς, αν το αίτημα των Systran και Systran Luxembourg για αποζημίωση στηριζόταν, βάσει αντικειμενικής και σφαιρικής εκτιμήσεως, σε υποχρεώσεις εκ συμβάσεως ή σε εξωσυμβατικές υποχρεώσεις, ώστε να μπορέσει να καταλήξει σε συμπέρασμα σχετικά με τη συμβατική ή εξωσυμβατική βάση της διαφοράς. Συγκεκριμένα, η φύση ενός ισχυρισμού δεν επιτρέπεται να είναι ο αποφασιστικός παράγοντας κατά την εκτίμηση του ζητήματος αν τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα είναι αρμόδια να επιληφθούν της οικείας διαφοράς. Επομένως, μια διαφορά που σχετίζεται με δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και απορρέει από σύμβαση, ασχέτως αν με αυτήν το σχετικό δικαίωμα μεταβιβάστηκε ή απλώς επιτράπηκε η άσκησή του, είναι συμβατικής φύσεως εφόσον η επίλυσή της εξαρτάται κατ' ανάγκην από την ερμηνεία του συγκεκριμένου τρόπου με τον οποίο τα μέρη συμφώνησαν να γίνει η μεταβίβαση του δικαιώματος αυτού ή να επιτραπεί η άσκησή του.
- 48 Ως εκ τούτου, αν η επίκληση από τη Systran μιας ενέργειας η οποία, κατά την άποψή της, δεν είχε επιτραπεί με τις συμβατικές ρήτρες αρκούσε για να καταστήσει εξωσυμβατική τη διαφορά της με την Επιτροπή, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 235 ΕΚ θα επεκτεινόταν αδικαιολόγητα, εις βάρος του άρθρου 238 ΕΚ.
- 49 Δεύτερον, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο προέβη σε εσφαλμένες νομικές εκτιμήσεις στο πλαίσιο της εξετάσεως των δικαιωμάτων τα οποία είχαν παραχωρηθεί βάσει των διαφόρων συμφωνιών και των εγγράφων που προσκομίστηκαν ενώπιόν του, ιδίως της από 22 Δεκεμβρίου 1975 συμβάσεως της με τη WTC και των συμβάσεων που συνήφθησαν από το 1976 έως το 1987 με τις εταιρίες του ομίλου WTC, ειδικότερα δε της από 18 Ιανουαρίου 1985 συμβάσεως με την Gachot για την παροχή τεχνικής υποστήριξης, της συμβάσεως συνεργασίας, των αδειών χρήσεως που συμφωνήθηκαν με την Gachot το 1988 και το 1989, καθώς και των συμβάσεων μεταβάσεως.
- 50 Συναφώς το Γενικό Δικαστήριο, μολοντί αναγνώρισε ότι η Επιτροπή πράγματι είχε βάσει συμβάσεων συγκεκριμένα δικαιώματα, ιδίως δε «δικαιώματα χρήσεως», επί της εκδόσεως EC-Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, δεν εκτίμησε ορθώς το περιεχόμενο και την ακριβή φύση των δικαιωμάτων αυτών.
- 51 Κατ' αυτόν τον τρόπο, το Γενικό Δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένως, και μάλιστα παραμόρφωσε, το σαφές περιεχόμενο των ως άνω συμβάσεων, καταλήγοντας σε πεπλανημένη εκτίμηση ως προς τη φύση της διαφοράς.
- 52 Τρίτον και τελευταίον, η Επιτροπή προβάλλει παράβαση των κανόνων ερμηνείας των συμβάσεων, στο μέτρο που το Γενικό Δικαστήριο δεν έπρεπε να ερμηνεύσει τις συμβάσεις μεταβάσεως, και ιδίως το άρθρο τους 13, υπό την έννοια ότι δεν της παρείχαν οποιοδήποτε δικαίωμα. Στο πλαίσιο αυτό

υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο έσφαλε επίσης κρίνοντας ότι οι συμβάσεις μεταβάσεως, εφόσον δεν είχαν συναφθεί από τη Systran, ήταν αδύνατο να της αντιταχθούν ως τέτοιες, κατ' εφαρμογήν της αρχής ότι οι συμβάσεις δεσμεύουν μόνον τα συμβαλλόμενα μέρη.

- 53 Κατά την άποψη των Systran και Systran Luxembourg, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία της προαναφερθείσας αποφάσεως Guigard κατά Επιτροπής. Συγκεκριμένα, πριν καταλήξει ότι όντως ήταν αρμόδιο, το Γενικό Δικαστήριο δεν περιορίστηκε απλώς στο να εξετάσει τη διαφορά υπό το πρίσμα των νομικών κανόνων που επικαλέστηκαν οι εν λόγω εταιρίες, αλλά αφιέρωσε το μεγαλύτερο τμήμα της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως στην ανάλυση των συμβάσεων τις οποίες είχε επικαλεστεί η Επιτροπή. Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε, με τη σκέψη 62 της αποφάσεώς του, ότι, κατά την εκτίμηση του ζητήματος της αρμοδιότητάς του, μπορεί κάλλιστα να ελέγξει το περιεχόμενο μιας συμβάσεως, όπως κάνει με οποιοδήποτε έγγραφο το οποίο προσκομίζει διάδικος προς στήριξη των επιχειρημάτων του, προκειμένου να κρίνει αν η σύμβαση αυτή θέτει ενδεχομένως υπό αμφισβήτηση την αρμοδιότητα που του ανατίθεται ρητώς από το άρθρο 235 ΕΚ.
- 54 Υπ' αυτή την οπτική το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στις σκέψεις 71 έως 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι οι οικείες συμβάσεις δεν περιείχαν οποιαδήποτε ρήτρα περί μεταβιβάσεως δικαιωμάτων, ούτε προέβλεπαν ότι επιτρεπόταν στην Επιτροπή να παραγγείλει σε τρίτον ή να πραγματοποιήσει η ίδια εργασίες που θα έθιγαν το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας της Systran, ή ακόμη και να δημοσιοποιήσει πληροφορίες οι οποίες μπορούν να προστατευθούν βάσει του δικαιώματος αυτού.
- 55 Επομένως, κατά τις εν λόγω εταιρίες, το Γενικό Δικαστήριο, αφενός, δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κατά την ερμηνεία των οικείων συμβάσεων αφού αυτές ουδεμία επιρροή μπορούσαν να ασκήσουν ως προς το ζήτημα του καθορισμού του δικαστηρίου που ήταν αρμόδιο να επιληφθεί της προκειμένης διαφοράς και, αφετέρου, ορθώς συνήγαγε, με τις σκέψεις 101 έως 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το συμπέρασμα ότι η επίμαχη διαφορά ήταν εξωσυμβατική.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 56 Η Συνθήκη ΕΚ προβλέπει κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ των κοινοτικών δικαστηρίων και των εθνικών δικαστηρίων όσον αφορά αγωγές που ασκούνται κατά της Κοινότητας με αίτημα να αναγνωριστεί η ευθύνη της προς αποζημίωση (απόφαση της 29ης Ιουλίου 2010, C-377/09, Hanssens-Ensch, Συλλογή 2010, σ. I-7751, σκέψη 16).
- 57 Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το άρθρο 240 ΕΚ, τα εθνικά δικαστήρια είναι αρμόδια για διαφορές στις οποίες διάδικος είναι η Κοινότητα, πλην των περιπτώσεων όπου η Συνθήκη απονέμει αρμοδιότητα στο Δικαστήριο ή στο Γενικό Δικαστήριο (βλ. απόφαση της 9ης Οκτωβρίου 2001, C-80/99 έως C-82/99, Flemmer κ.λπ., Συλλογή 2001, σ. I-7211, σκέψη 39, και προαναφερθείσα απόφαση Guigard κατά Επιτροπής, σκέψη 39).
- 58 Ουδεμία διάταξη της Συνθήκης απονέμει, πάντως, αρμοδιότητα στο Δικαστήριο ή στο Γενικό Δικαστήριο για διαφορές σχετικές με συμβατική ευθύνη της Κοινότητας, με εξαίρεση το άρθρο 238 ΕΚ. Η διάταξη αυτή προϋποθέτει όμως την ύπαρξη ρήτρας διαιτησίας σε σύμβαση που έχει συναφθεί από την Κοινότητα ή για λογαριασμό της (βλ. προαναφερθείσες αποφάσεις Flemmer κ.λπ., σκέψη 42, καθώς και Guigard κατά Επιτροπής, σκέψεις 40 και 42), οπότε η σχετική αρμοδιότητα καθιερώνεται ως εξαίρεση από το κοινό δίκαιο και πρέπει, για τον λόγο αυτό, να ερμηνεύεται συσταλτικώς (βλ. αποφάσεις της 18ης Δεκεμβρίου 1986, 426/85, Επιτροπή κατά Zoubek, Συλλογή 1986, σ. 4057, σκέψη 11, και της 20ής Φεβρουαρίου 1997, C-114/94, IDE κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-803, σκέψη 82).

- 59 Επομένως, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 240 ΕΚ, οι σχετικές με τη συμβατική ευθύνη της Κοινότητας διαφορές εμπίπτουν, ελλείψει ρήτρας διαιτησίας, στην αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων (προαναφερθείσα απόφαση Hanssens-Ensch, σκέψη 19).
- 60 Αντιθέτως, οι διαφορές που αφορούν την εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κοινοτικών δικαστηρίων. Πράγματι, δυνάμει του άρθρου 235 ΕΚ, σε συνδυασμό με το άρθρο 225, παράγραφος 1, ΕΚ, το Δικαστήριο και το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδια επί των σχετικών με αγωγές αποζημίωσης διαφορών στις οποίες αναφέρεται το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ, διάταξη που έχει ακριβώς ως αντικείμενο την προαναφερθείσα εξωσυμβατική ευθύνη. Η αρμοδιότητα αυτή ανήκει αποκλειστικώς στα κοινοτικά δικαστήρια (βλ., σχετικώς, αποφάσεις της 13ης Μαρτίου 1992, C-282/90, Vreugdenhil κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. I-1937, σκέψη 14, και της 26ης Νοεμβρίου 2002, C-275/00, First και Franex, Συλλογή 2002, σ. I-10943, σκέψη 43 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και την προαναφερθείσα απόφαση Hanssens-Ensch, σκέψη 17), που οφείλουν να ελέγχουν ότι συντρέχουν σωρευτικώς οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες στοιχειοθετείται η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας, ήτοι ότι η συμπεριφορά που προσάπτεται στα θεσμικά όργανα υπήρξε παράνομη, ότι προκλήθηκε πράγματι ζημία και ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλομένης ζημίας (βλ. απόφαση της 9ης Νοεμβρίου 2006, C-243/05 P, Agraz κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-10833, σκέψη 26 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 61 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, προκειμένου να προσδιοριστεί ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο να επιληφθεί συγκεκριμένης αγωγής κατά της Κοινότητας με αίτημα την καταβολή αποζημίωσης, πρέπει να εξεταστεί αν αντικείμενο της εν λόγω αγωγής είναι η συμβατική ή η εξωσυμβατική ευθύνη της Κοινότητας (προαναφερθείσα απόφαση Hanssens-Ensch, σκέψη 20).
- 62 Τονίζεται συναφώς ότι η κατά τα άρθρα 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ έννοια της εξωσυμβατικής ευθύνης, η οποία έχει αυτοτελές περιεχόμενο στο δίκαιο της Ένωσης, πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του σκοπού της, που είναι να καθίσταται δυνατή η κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των κοινοτικών και των εθνικών δικαστηρίων.
- 63 Στο πλαίσιο αυτό τα κοινοτικά δικαστήρια οφείλουν, όταν ασκείται ενώπιόν τους αγωγή αποζημίωσης, να εξετάζουν ως προκαταρκτικό ζήτημα, προτού αποφανθούν επί της ουσίας της διαφοράς, αν έχουν αρμοδιότητα, προβαίνοντας σε μια ανάλυση από την οποία να προκύπτει το είδος της ευθύνης και, ως εκ τούτου, η ίδια η φύση της επίμαχης διαφοράς.
- 64 Η ως άνω ανάλυση των κοινοτικών δικαστηρίων δεν πρέπει να στηρίζεται απλώς και μόνο στους κανόνες τους οποίους επικαλούνται οι διάδικοι.
- 65 Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει η Επιτροπή με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως και όπως υπενθυμίστηκε ήδη με τη σκέψη 46 της παρούσας αποφάσεως, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί ότι το γεγονός και μόνον ότι γίνεται επίκληση νομικών κανόνων που, χωρίς να απορρέουν από την οικεία σύμβαση, είναι δεσμευτικοί για τα συμβαλλόμενα μέρη δεν σημαίνει ότι μεταβάλλεται η συμβατική φύση της διαφοράς, με συνέπεια να μην μπορεί πλέον το αρμόδιο δικαστήριο να επιληφθεί αυτής. Σε διαφορετική περίπτωση, η φύση της διαφοράς και, κατ' επέκταση, το αρμόδιο δικαστήριο θα μεταβάλλονταν αναλόγως των διατάξεων που επικαλούνταν τα μέρη, όπερ θα αντέβαινε στους κανόνες της καθ' ύλην αρμοδιότητας των διαφόρων δικαστηρίων (προαναφερθείσα απόφαση Guigard κατά Επιτροπής, σκέψη 43).
- 66 Αντιθέτως, τα κοινοτικά δικαστήρια οφείλουν να ελέγχουν αν το αίτημα αποζημίωσης που αποτελεί το αντικείμενο της σχετικής αγωγής η οποία έχει ασκηθεί ενώπιόν τους στηρίζεται, βάσει αντικειμενικής και σφαιρικής εκτιμήσεως, σε δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από σύμβαση ή όχι. Προς τούτο, όπως εξέθεσε και ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 49 και 50 των προτάσεών του, τα κοινοτικά δικαστήρια υποχρεούνται να ελέγχουν, αναλύοντας τα διάφορα στοιχεία της δικογραφίας, ιδίως δε τον κανόνα δικαίου που ενδέχεται να παραβιάστηκε, τη φύση της

προβαλλομένης ζημίας, την προσαπτόμενη συμπεριφορά, καθώς και τις τυχόν έννομες σχέσεις των διαδίκων, αν υφίσταται μεταξύ αυτών ένα πραγματικό συμβατικό πλαίσιο το οποίο να συνδέεται με το αντικείμενο της διαφοράς και να πρέπει οπωσδήποτε να εξεταστεί σε βάθος προκειμένου να καταστεί δυνατή η επίλυσή της.

- 67 Αν από την προκαταρκτική ανάλυση των ως άνω στοιχείων προκύψει ότι είναι απαραίτητη η ερμηνεία του περιεχομένου μίας ή περισσότερων από τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ των διαδίκων προκειμένου να διαπιστωθεί αν οι ισχυρισμοί του ενάγοντος είναι βάσιμοι, το οικείο κοινοτικό δικαστήριο οφείλει να σταματήσει σε αυτό το στάδιο την εξέταση της διαφοράς και να κρίνει εαυτό αναρμόδιο να αποφανθεί επ' αυτής, εφόσον οι εν λόγω συμβάσεις δεν περιέχουν ρήτρα διαιτησίας. Στην περίπτωση αυτή, για να εκδοθεί απόφαση επί της αγωγής αποζημίωσης που έχει ασκηθεί κατά της Κοινότητας απαιτείται να προηγηθεί μια εκτίμηση επί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων συμβατικής φύσεως, στην οποία δεν επιτρέπεται, βάσει του άρθρου 240 ΕΚ, να προβεί άλλο δικαστήριο πλην των εθνικών.
- 68 Με γνώμονα αυτές τις αρχές πρέπει να εξεταστεί το βάσιμο του πρώτου λόγου αναιρέσεως τον οποίο προβάλλει η Επιτροπή.
- 69 Εν προκειμένω σημειώνεται ότι, στο πλαίσιο της εξετάσεως του παραδεκτού της αγωγής των Systran και Systran Luxembourg, ορθώς το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε κατ' αρχάς, στη σκέψη 60 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως ότι, προκειμένου να κρίνει αν ήταν αρμόδιο δυνάμει του άρθρου 235 ΕΚ, όφειλε να ελέγξει, λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα στοιχεία της δικογραφίας που είχαν σημασία συναφώς, αν το αίτημα των Systran και Systran Luxembourg για αποζημίωση στηριζόταν βάσει αντικειμενικής και σφαιρικής εκτιμήσεως σε υποχρεώσεις εκ συμβάσεως ή σε εξωσυμβατικές υποχρεώσεις, ώστε να μπορέσει να χαρακτηρίσει αναλόγως τη φύση της διαφοράς.
- 70 Εντούτοις, στην εν λόγω σκέψη 60, το Γενικό Δικαστήριο προέβη εν συνεχεία στη διαπίστωση ότι τα στοιχεία αυτά μπορούσαν να συναχθούν ιδίως από την εξέταση των ισχυρισμών των διαδίκων, από το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός καθώς και από το ίδιο το περιεχόμενο των συμβατικών ρητρών ή των μη συμβατικών διατάξεων των οποίων έγινε επίκληση προς επίλυση της επίμαχης διαφοράς.
- 71 Υπ' αυτή την οπτική το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ακολούθως, στη σκέψη 62 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η εξέταση του περιεχομένου των διαφόρων συμβάσεων που είχαν συναφθεί μεταξύ του ομίλου WTC/Systran και της Επιτροπής από το 1975 έως το 2002 εντασσόταν στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του ζητήματος της αρμοδιότητάς του και δεν είχε, αυτή καθ' εαυτήν, ως συνέπεια τη μεταβολή της φύσεως της διαφοράς και τον χαρακτηρισμό της ως συμβατικής. Έτσι, το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε, αφενός, ότι μπορούσε κάλλιστα να ελέγξει το περιεχόμενο μιας συμβάσεως, όπως κάνει με οποιοδήποτε έγγραφο το οποίο προσκομίζει διάδικος προς στήριξη των επιχειρημάτων του, προκειμένου να κρίνει αν η οικεία σύμβαση έθετε ενδεχομένως υπό αμφισβήτηση την αρμοδιότητα που του ανατίθεται ρητώς από το άρθρο 235 ΕΚ και, αφετέρου, ότι ο έλεγχος αυτός εντασσόταν στο πλαίσιο της εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών των οποίων έγινε επίκληση προς θεμελίωση της αρμοδιότητάς του.
- 72 Επιπλέον, το Γενικό Δικαστήριο προσέθεσε, στη σκέψη 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, όπου παρέπεμψε χάριν συγκρίσεως στην προαναφερθείσα απόφαση Guigard κατά Επιτροπής, ότι στην προκειμένη υπόθεση, στην οποία το αίτημα των Systran και Systran Luxembourg στηριζόταν αποκλειστικώς σε παράβαση εξωσυμβατικών υποχρεώσεων, δεν έπρεπε η απλή επίκληση από την αντισυμβαλλομένη τους συμβατικών υποχρεώσεων που δεν προέβλεπαν την επίδικη συμπεριφορά να έχει ως συνέπεια τη μεταβολή της εξωσυμβατικής φύσεως της διαφοράς και την εκδίκασή της από άλλο δικαστήριο, πλην του αρμοδίου.
- 73 Με αυτό το δεδομένο, αφού διευκρίνισε, με τη σκέψη 64 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο διάδικος ο οποίος ισχυρίζεται ότι συντρέχει παράβαση υποχρεώσεως οφείλει να αποδείξει, αφενός, το περιεχόμενο της και, αφετέρου, ότι αυτή έχει εφαρμογή στα δεδομένα της συγκεκριμένης υποθέσεως,

το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε κατ' αρχάς, στις σκέψεις 65 έως 82 της αποφάσεώς του, το περιεχόμενο του αιτήματος των Systran και Systran Luxembourg για αποζημίωση και, ιδίως, το ζήτημα αν αποδεικνυόταν η ύπαρξη των δικαιωμάτων που, κατά τις ως άνω εταιρίες, εθίγησαν εν προκειμένω. Στη συνέχεια το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, στις σκέψεις 84 έως 102 της ίδιας αποφάσεως, τον παράνομο χαρακτήρα των ενεργειών που προσήφθησαν στην Επιτροπή, προβαίνοντας σε μια ενδελεχή ανάλυση των πολυάριθμων συμβάσεων τις οποίες συνήψαν οι διάδικοι από το 1975 έως το 2002, προκειμένου να διαπιστώσει αν με τις εν λόγω συμβάσεις είχε ενδεχομένως επιτραπεί στην Επιτροπή να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο.

- 74 Κατόπιν της ως άνω αναλύσεως, το Γενικό Δικαστήριο, εκτιμώντας ότι δεν είχε δοθεί τέτοια άδεια στο θεσμικό όργανο, απέρριψε, με τη σκέψη 104 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, τους ισχυρισμούς της Επιτροπής περί απαραδέκτου της αγωγής λόγω υποτιθέμενης συμβατικής της βάσεως.
- 75 Επιβάλλεται όμως η διαπίστωση ότι, καταλήγοντας στο συμπέρασμα αυτό, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε νομικά σφάλματα τόσο κατά την εφαρμογή των αρχών οι οποίες υπενθυμίστηκαν με τις σκέψεις 63 έως 67 της παρούσας αποφάσεως και διέπουν τον προσδιορισμό του δικαστηρίου που είναι αρμόδιο επί αγωγών αποζημιώσεως κατά της Κοινότητας όσο και κατά τον νομικό χαρακτηρισμό των συμβατικών σχέσεων του ομίλου WTC/Systran με την Επιτροπή, με συνέπεια να στοιχειοθετείται παράβαση των κανόνων της δικαιοδοτικής του αρμοδιότητας, όπως αυτή ορίζεται στα άρθρα 225, παράγραφος 1, ΕΚ, 235 ΕΚ και 240 ΕΚ.
- 76 Συγκεκριμένα, αφενός, στο πλαίσιο της εκτιμήσεως του ζητήματος αν η ενώπιόν του διαφορά ήταν εκ συμβάσεως ή εξωσυμβατική και αν, επομένως, το ίδιο είχε αρμοδιότητα ή όχι, το Γενικό Δικαστήριο δεν περιορίστηκε να ελέγξει αν υπήρχε μεταξύ των διαδίκων, λαμβανομένων υπόψη των διαφόρων στοιχείων της δικογραφίας, ένα πραγματικό συμβατικό πλαίσιο το οποίο να συνδεόταν με το αντικείμενο της διαφοράς και να έπρεπε οπωσδήποτε να εξεταστεί σε βάθος προκειμένου να καταστεί δυνατή η επίλυσή της.
- 77 Αντιθέτως, στη σκέψη 62 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε εσφαλμένως ότι η ειδική ανάλυση του συγκεκριμένου περιεχομένου καθεμιάς από τις διάφορες συμβάσεις που συνήφθησαν μεταξύ του ομίλου WTC/Systran και της Επιτροπής από το 1975 έως το 2002 εντασσόταν στο πλαίσιο του ελέγχου της αρμοδιότητάς του, καθόσον το περιεχόμενο των οικείων συμβάσεων μπορούσε κάλλιστα να εξεταστεί, ως αν επρόκειτο για οποιοδήποτε άλλο έγγραφο της δικογραφίας.
- 78 Για τον λόγο αυτό, στις σκέψεις 84 έως 102 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο προχώρησε, στο πλαίσιο του ελέγχου της αρμοδιότητάς του, σε λεπτομερή εξέταση του περιεχομένου των πολυάριθμων συμβατικών ρητρών οι οποίες ρύθμιζαν από το 1975 έως το 2002 τις οικονομικές και εμπορικές σχέσεις του ομίλου WTC/Systran με την Επιτροπή, προκειμένου να διαπιστώσει αν είχε δοθεί στην τελευταία η άδεια να κοινοποιήσει σε τρίτον πληροφορίες προστατευόμενες βάσει των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τεχνογνωσίας που είχε η Systran επί της εκδόσεως Systran Unix του συστήματος αυτόματης μεταφράσεως Systran, αφού εκτιμούσε ότι, εφόσον υπήρχε τέτοια άδεια, η σχετική ευθύνη της Επιτροπής θα ήταν κατ' ανάγκην εκ συμβάσεως. Εντούτοις, η ανάλυση αυτή, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, σχετίζεται με τον νόμιμο ή παράνομο χαρακτήρα της συμπεριφοράς που προσήφθη στον εν λόγω θεσμικό όργανο και αφορά, συνεπώς, την ουσία της διαφοράς, και όχι τον προσδιορισμό της ίδιας της φύσεως της διαφοράς ως προκαταρκτικό ζήτημα.
- 79 Αφετέρου, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε επίσης, πιο συγκεκριμένα στις σκέψεις 84 έως 102 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σε πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά τον νομικό χαρακτηρισμό των συμβάσεων που συνήψαν ο όμιλος WTC/Systran και η Επιτροπή από το 1975 έως το 2002, καθόσον έκρινε, βάσει των διαφόρων στοιχείων της δικογραφίας, ότι η ύπαρξη των συμβάσεων αυτών δεν επηρέαζε τον χαρακτηρισμό της διαφοράς κατά την έννοια του άρθρου 235 ΕΚ.

- 80 Επ' αυτού γίνεται πράγματι δεκτό, όπως διαπίστωσε και το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 62 και 63 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι ο ισχυρισμός περί υπάρξεως είτε μιας οποιασδήποτε συμβατικής σχέσεως με τον ενάγοντα είτε συμβατικών υποχρεώσεων που δεν προέβλεπαν την επίδικη συμπεριφορά δεν αρκεί για να μεταβάλει τη φύση της διαφοράς προσδίδοντάς της συμβατική θεμελίωση. Εντούτοις δεν αμφισβητείται ότι, όταν, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου μιας αγωγής αποζημιώσεως κατά της Κοινότητας, η ερμηνεία μίας η περισσοτέρων συμβάσεων που έχουν συναφθεί από τους διαδίκους είναι απολύτως αναγκαία προκειμένου να διαπιστωθεί αν η συμπεριφορά η οποία προσάπτεται στο οικείο θεσμικό όργανο υπήρξε νόμιμη ή παράνομη, τότε η διαφορά δεν εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κοινοτικών δικαστηρίων.
- 81 Όπως παρατήρησε και ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 70 των προτάσεών του, αυτό ακριβώς συμβαίνει εν προκειμένω. Ειδικότερα, δεν αμφισβητείται ότι οι πολυάριθμες συμβάσεις τις οποίες επικαλέστηκε η Επιτροπή ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, όπως προεκτέθηκαν στο πλαίσιο του πρώτου λόγου αναιρέσεως, και πιο συγκεκριμένα η από 22 Δεκεμβρίου 1975 σύμβασή της με τη WTC και οι συμβάσεις που συνήφθησαν από το 1976 έως το 1987 με τις εταιρίες του ομίλου WTC, ιδίως δε η από 18 Ιανουαρίου 1985 σύμβαση με την Gachot για την παροχή τεχνικής υποστηρίξεως, η σύμβαση συνεργασίας, οι άδειες χρήσεως που συμφωνήθηκαν με την Gachot το 1988 και το 1989, καθώς και οι συμβάσεις μεταβάσεως, συνθέτουν ένα πραγματικό συμβατικό πλαίσιο το οποίο συνδέεται με το αντικείμενο της διαφοράς και πρέπει οπωσδήποτε να εξεταστεί σε βάθος προκειμένου να διαπιστωθεί ο ενδεχομένως παράνομος χαρακτήρας της συμπεριφοράς που προσήφθη στην Επιτροπή.
- 82 Το ως άνω συμπέρασμα συνάγεται, εξάλλου, ευθέως και από ορισμένα χωρία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως τα οποία αφορούσαν την ουσία της διαφοράς. Πράγματι, στις σκέψεις 158, 202 και 216 έως 222 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το ίδιο το Γενικό Δικαστήριο, προκειμένου να διαπιστώσει τον τυχόν παράνομο χαρακτήρα των επίδικων ενεργειών, ήλεγξε επισταμένως αν με τις συμβάσεις που επικαλέστηκε η Επιτροπή, για τις οποίες γίνεται λόγος στις σκέψεις 181 έως 187 της ίδιας αποφάσεως, είχε δοθεί στο εν λόγω θεσμικό όργανο ειδική άδεια να ενεργήσει κατ' αυτόν τον τρόπο.
- 83 Κατόπιν όλων των ανωτέρω σκέψεων, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι κακώς το Γενικό Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η επίμαχη διαφορά ήταν εξωσυμβατικής φύσεως κατά την έννοια των άρθρων 235 ΕΚ και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.
- 84 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να γίνει δεκτός και, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι λοιποί λόγοι, η πρωτόδικη απόφαση πρέπει να αναιρεθεί, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο παρέβη τους κανόνες της δικαιοδοτικής του αρμοδιότητας, όπως αυτή ορίζεται στα άρθρα 225, παράγραφος 1, ΕΚ, 235 ΕΚ και 240 ΕΚ.

Επί της προσφυγής ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου

- 85 Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, δεύτερη περίοδος, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο μπορεί, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, να αποφανθεί οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον αυτή είναι ώριμη προς εκδίκαση. Τούτο συμβαίνει εν προκειμένω.
- 86 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 78 έως 82 της παρούσας αποφάσεως, τα κοινοτικά δικαστήρια δεν είναι αρμόδια να εκδικάσουν την αγωγή αποζημιώσεως που άσκησαν η Systran και η Systran Luxembourg. Επομένως, η αγωγή αυτή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 87 Κατά το άρθρο 184, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, όταν η αίτηση αναίρεσης είναι βάσιμη και το Δικαστήριο κρίνει το ίδιο οριστικά τη διαφορά, αποφαινεται και επί των δικαστικών εξόδων.
- 88 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του εν λόγω Κανονισμού, που εφαρμόζεται κατ' αναίρεση δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του ίδιου Κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.
- 89 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Επιτροπή δικαιώθηκε κατ' αναίρεση και τα αιτήματα της αγωγής αποζημιώσεως των Systran και Systran Luxembourg δεν έγιναν δεκτά, οι εταιρίες αυτές πρέπει να καταδικαστούν στα δικαστικά έξοδα τόσο της αναιρετικής δίκης όσο και της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) **Αναιρεί την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 2010, T-19/07, Systran και Systran Luxembourg κατά Επιτροπής.**
- 2) **Απορρίπτει την αγωγή που άσκησαν η Systran SA και η Systran Luxembourg SA στην υπόθεση T-19/07.**
- 3) **Η Systran SA και η Systran Luxembourg SA καταδικάζονται στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενώπιον τόσο του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

(υπογραφές)